[2020] 1 ਐੱਸ.ਸੀ.ਆਰ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਆਰ ਕਾਰਤਿਕ

(2015 ਦੀ ਫੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 831)

21 ਜਨਵਰੀ, 2020

[ਐੱਲ. ਨਾਗੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ ਅਤੇ ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਸੇਵਾ ਕਾਨੂੰਨਃ

ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ-ਜਲ ਸੈਨਾ ਬਲਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ-ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ-ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਉੱਤੇ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਰੀਰਕ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ - ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਅਰਜ਼ੀ-ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ 75 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਉਸ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ-ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ - ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਅਸੰਗਤ ਸੀ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ - ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਬਦਲਵੀਂ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਮਨਮਰਜ਼ੀ, ਤਰਕਹੀਣ ਜਾਂ ਮਨਘੜਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ - ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਨੇਵੀ ਐਕਟ, 1957-ਧਾਰਾ 45 (ਏ)-ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 2007 15 (6) ਅਤੇ 30.

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ,
ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾਃ 1.1 ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 2007 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼, ਫੈਸਲੇ, ਨਤੀਜੇ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਐਕਟ (ਏ. ਐੱਫ. ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (ਐੱਫ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇ ਸਜ਼ਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 10] [110- ਡੀ ਐੱਫ]

1.2 ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਜੋ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਉੱਚੇ ਸਮੁੰਦਰਾਂ 'ਤੇ ਸੀ, ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਦੀ ਹੱਦ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ. ਤਿੰਨਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਨਾਵਿਕ ਦੁਆਰਾ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਾਵਿਕ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਨਾਵਿਕ ਤੋਂ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਾਵਿਕ ਦੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 9,11 ਅਤੇ 12] [110-ਡੀ; 111-ਈ.ਐੱਫ]

1.3 ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਅਸੰਗਤ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਬਦਲਵੀਂ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਮਨਮਰਜ਼ੀ, ਤਰਕਹੀਣ ਜਾਂ ਮਨਘੜਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 13] [111- ਜੀ-ਐੱਚ; 112 ਏ]

2. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਹਾਲੀ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਪਿਛਲੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਉਹ ਤਨਖਾਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 14]

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾ: ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2015 ਦੇ 831.
ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ 06.02.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ, ਖੇਤਰੀ ਬੈਂਚ, ਚੇਨਈ ਬੀ.ਵੀ.. (ਅਪੀਲ) ਨੰ. 2014 ਦੇ 45
ਅਤੇ ਐਮ.ਏ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 20.03.2015 ਦੇ ਆਦੇਸ਼. ਨੰ. ਓ.ਏ.. ਵਿੱਚ 2015 ਦੇ 53. (ਅਪੀਲ) ਨੰ. 2014 ਵਿੱਚ 45.

ਅਨਮੋਲ ਚੰਦਨ, ਦੀਪਕ ਗੋਇਲ, ਅਰਵਿੰਦ ਕੁਮਾਰ ਸ਼ਰਮਾ, ਬੀ.ਵੀ. ਬਲਰਾਮ ਦਾਸ, ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਾਰੋਰੀਆ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਅਸ਼ੋਕ ਪਾਣਿਗ੍ਰਹੀ, ਐੱਡ. (ਏ.ਸੀ.),

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਆਰ ਕਾਰਤਿਕ

ਅਨਮੋਲ ਤਾਇਲ, ਐੱਸ. ਵਿਨੈ ਰਤਨਾਕਰ, ਨਵਾਬ ਸਿੰਘ, ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.
ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ
ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

1.ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਖੇਤਰੀ ਬੈਂਚ, ਚੇਨਈ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੌਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹਨ। ਉਕਤ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 24 ਜੁਲਾਈ, 2013 ਦੇ ਸੰਖੇਪ ਟ੍ਰਾਇਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ 1 ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਕੇ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨੂੰ 75 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਦੂਜੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਹਿਲੇ ਚੰਗੇ ਆਚਰਣ ਬੈਜ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿਣਾ।
2. ਨਾਵਿਕ ਨੇ 31 ਜੁਲਾਈ, 2008 ਨੂੰ ਜਲ ਸੈਨਾ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਦੋਂ ਉਹ ਲਗਭਗ 19 ਸਾਲ ਦੇ ਸਨ ਅਤੇ 1 ਨਵੰਬਰ, 1989 ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਹ ਆਈਐੱਨਐੱਸ ਘੜਿਆਲ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੇ 29 ਮਈ, 2013 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਫ਼ਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਲੇਖਕ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਨਖਾਹ ਬਿੱਲਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਤਨਖਾਹਾਂ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਸੌਂਪੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਇੱਕ ਮੰਦਭਾਗੀ ਘਟਨਾ 29 ਮਈ, 2013 ਨੂੰ ਲਗਭਗ 10:00 ਵਜੇ ਵਾਪਰੀ ਜਦੋਂ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਵਰਧਨ ਨੇ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਵਿਕ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਸੰਭਵ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ। 29 ਮਈ, 2013 ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ
 "ਜਹਾਜ਼ 29 ਮਈ 13 ਨੂੰ ਲਗਭਗ 0830 ਵਜੇ ਬੰਦਰਗਾਹ ਤੋਂ ਰਵਾਨਾ ਹੋਇਆ। ਸਾਨੂੰ 1000 ਵਜੇ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸੀਕਿੰਗ ਸੀ-560 ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਫਲਾਇੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਈਪ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਕੋਰ ਟੀਮ ਨੂੰ ਹੈਲੋ ਡੈੱਕ 'ਤੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਮੈਂ ਉਡਾਣ ਲਈ ਡੈੱਕ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈਲੋ ਡੈੱਕ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਕੋਰ ਟੀਮ, ਕਾਰਤਿਕ, ਡਬਲਯੂ. ਟੀ. ਆਰ. ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਮੈਂ ਗਾਇਬ ਸੀ। ਮੈਂ ਬ੍ਰਿਜ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਐਸ. ਐਸ. ਡੀ. ਓ. ਓ. ਡਬਲਿਊ. ਨੂੰ ਉਸ ਲਈ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਲਗਭਗ 15-20 ਮਿੰਟ ਅਤੇ 2 ਹੋਰ ਘੋਸ਼ਣਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਰਤਿਕ, ਲੇਖਕ, ਮੈਂ, ਆਖਰਕਾਰ ਹੈਲੋ ਡੈੱਕ ਤੇ ਆਇਆ. ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਰੀ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਐੱਸਐੱਸਡੀ ਲਈ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਕੋਰ ਟੀਮ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਕੋਰ ਟੀਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਪ੍ਰਸਾਦ, ਕੁੱਕ ।। ਲਈ ਸਟੈਂਡਬਾਏ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸਾਦ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਨ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁੱਛਿਆ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪ੍ਰਸਾਦ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਛੁੱਟੀ 'ਤੇ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਲੇਖਕ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ 2 ਲੇਖਕ ਹਨ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਕੋਈ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਉਣਗੇ। ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ

1 ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ, 'ਸੇਲਰ'

ਮੁੱਖ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਹੈਲੋ ਡੈੱਕ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾਓ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਲੇਖਕ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੈ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਉਸ ਨੂੰ ਹੈਲੋ ਡੈੱਕ 'ਤੇ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਦੀ ਕੋਰ ਟੀਮ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਲਿਖੋ ਕਿ "ਉਹ ਹੈਲੋ ਹੈਂਗਰ ਵਿੱਚ ਦੇਰ ਨਾਲ ਆਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਖ ਲੇਖਕ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਸੀ।" ਫਿਰ ਉਹ ਹੋਰ ਵੀ ਹਮਲਾਵਰ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਉੱਤੇ ਚੀਕਿਆ ਕਿ "ਮੈਂ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਲਿਖਾਂਗਾ, ਮੁੱਖ ਲੇਖਕ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੈ।" ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਲੇਖਕ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਹਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫਲਾਇੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਲਿਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਹੁਣ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੇ ਉੱਪਰ ਉੱਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਚੀਕਿਆ ਕਿ "ਮੁੱਖ ਸਾਹਿਬ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ"। ਫਿਰ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਆਪਾ ਗੁਆ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗਾਲ੍ਹਾਂ ਕੱਢਦਿਆਂ ਉਸ ਉੱਤੇ ਚੀਕਿਆ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ ਮੇਰੀ ਖੱਬੀ ਗੱਲ੍ਹ 'ਤੇ ਮੁੱਠੀ ਮਾਰ ਕੇ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਉਸ 'ਤੇ ਹੋਰ ਚੀਕਿਆ ਨਹੀਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਛੂਹਿਆ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਰੈਗੂਲੇਟਿੰਗ ਸੇਲਰ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਜੋ ਹੈਲੋ ਹੈਂਗਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਾਰਤਿਕ, ਲੇਖਕ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪੁਲ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਵੇ। ਮੈਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਘਟਨਾ ਦੱਸੀ ਅਤੇ ਐਕਸਓ ਸਾਨੂੰ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਲੈ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਨੂੰ ਐਕਸਓ ਦੁਆਰਾ ਹੈਲੋ ਡੈੱਕ ਜਾਣ ਅਤੇ ਐੱਸਸੀ-560 ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਿਕਵਰੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਐੱਸ. ਸੀ.-560 ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈਲੋ ਡੈੱਕ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜਦੋਂ 1400 ਵਜੇ। ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਕੋਰ ਟੀਮ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਹੈਲੋ ਡੈੱਕ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ, ਕਾਰਤਿਕ, ਲੇਖਕ ਮੈਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਵੀ ਹੈਲੋ ਡੈੱਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਮੈਂ ਪੀ. ਓ. ਏ. (ਏ. ਐੱਚ.) ਗੁਪਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਐੱਸ. ਸੀ.-560 ਦੇ ਗਰਾਊਂਡ ਰਨ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰਨ ਗਿਆ। ਗਰਾਊਂਡ ਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਨੂੰ ਪੀ. ਓ. ਏ. (ਏ. ਐੱਚ.) ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਲੇਖਕ ਕਾਰਤਿਕ ਦੁਬਾਰਾ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਕੋਰ ਟੀਮ ਲਈ ਨਹੀਂ ਆਏ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾਵਿਕ ਵਿਰੁੱਧ ਸਭ ਤੋਂ ਸਖਤ ਸੰਭਵ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਰਤੀ ਜਲ ਸੈਨਾ ਵਿੱਚ ਇਸੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਨਾਵਿਕ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਹੈ ਕਿ ਸਿਸਟਮ ਵਿੱਚ ਮੇਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਿਆ ਰਹੇਗਾ।

3. ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਕਮਾਂਡਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ। ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 29 ਮਈ, 2013 ਨੂੰ 16:00 ਵਜੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗਣੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਤਿਵਾੜੀ, ਤਾਰਾ ਚੰਦ ਨਹਿਰਾ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਸ਼ਰਮਾ ਤੋਂ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ 1 ਜੂਨ, 2013 ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਮਜ਼ਦ ਤਿੰਨ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਵਿਵੇਕ ਰਾਜਪੂਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਿਫੈਂਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਵਜੋਂ ਸੇਲਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਅ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੈਨੀਸ਼ ਜਾਰਜ, ਲੈਫ. ਸੀ. ਡੀ. ਆਰ. ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਸ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਆਰ ਕਾਰਤਿਕ

[ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.]

1 ਜੂਨ, 2013 ਨੂੰ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਫਸਰ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਗਵਾਹਾਂ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਵਰਧਨ ਨੂੰ ਨਾ ਤਾਂ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

4. ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨੇਵੀ ਐਕਟ, 19572 ਦੀ ਧਾਰਾ 45 (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਸਾਬਤ ਪਾਇਆ ਅਤੇ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਚੰਗੇ ਆਚਰਣ ਬੈਜ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 19 ਜੁਲਾਈ, 2013 ਨੂੰ ਜਲ ਸੈਨਾ ਮੁਖੀ ਨੇ ਨਾਵਿਕ ਨੂੰ ਜਲ ਸੈਨਾ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਹਿਲੇ ਚੰਗੇ ਆਚਰਣ ਬੈਜ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰੱਖਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਉਹ ਆਦੇਸ਼ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਾਬਿਕ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅੱਗੇ ਇੱਕ ਮੂਲ ਅਰਜ਼ੀ ਰਾਹੀਂ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

5. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਨਾਵਿਕ ਹਵਾਬਾਜ਼ੀ ਕੋਰ ਟੀਮ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੂੰ ਡਿਊਟੀ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਨਾਵਿਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖ ਲੇਖਕ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਧਾਨ ਦਾ ਅਗਸਤ 2012 ਦੀ ਇੱਕ ਪਿਛਲੀ ਘਟਨਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਨਾਵਿਕ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਨਾਵਿਕ ਦੁਆਰਾ ਤਾਕਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਯੋਜਨਾਬੱਧ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੜਕਾਹਟ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਨਾਵਿਕ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਭੜਕਾਹਟ ਲਈ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ ਕਾਰਵਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਤੁਰੰਤ ਠੰਡਾ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਲਈ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਇੱਕ ਅਣਉਚਿਤ ਕੰਮ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਵਰਧਨ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 74 ਤਹਿਤ ਅਸ਼ਲੀਲ/ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸੀਨੀਅਰਤਾ ਗੁਆਉਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆਃ

"16. ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਹਲਕੇ ਸੁਭਾਅ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਜਿਸ ਤਣਾਅਪੂਰਨ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਾਰੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ, ਉਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

17. ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਜਲ ਸੈਨਾ ਮੁਖੀ ਦੁਆਰਾ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਸੰਗਤ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

2 ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਐਕਟ'

6. ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ 75 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨਾਲ ਬਦਲ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾਵਿਕ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।
7. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਫਸਟ ਗੁੱਡ ਕੰਡਕਟ ਬੈਜ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਰਹਿਣ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਨਾਵਿਕ ਦੁਖੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।
8. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੇਲਰ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮਾਰਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45 (ਏ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ।

9. ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਨਾਵਿਕ ਦੁਆਰਾ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਅਨੁਸਾਰ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲੈਫਟੀਨੈਂਟ ਅਭਿਸ਼ੇਕ ਵਰਧਨ ਤੋਂ ਨਾ ਤਾਂ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਿਨਸੀ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਾਵਿਕ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
10. ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਐਕਟ, 20073 ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਦੇਸ਼, ਫੈਸਲੇ, ਨਤੀਜੇ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ, ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਏ. ਐੱਫ. ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ (ਏ. ਐੱਫ. ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (ਐੱਫ) ਦੇਖੋ) ਅਤੇ ਜੇ ਸਜ਼ਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਏ. ਐੱਫ. ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ

15 (6) ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈਃ "ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ-

(ਏ) ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੀਆਂ ਲੱਭਤਾਂ ਦਾ ਬਦਲ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਿਸ ਲਈ ਅਪਰਾਧੀ ਨੂੰ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੁਆਰਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਰਮੀ ਐਕਟ, 1950 (1950 ਦਾ 46) ਜਾਂ ਨੇਵੀ ਐਕਟ, 1957 (1957 ਦਾ 62) ਜਾਂ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਐਕਟ, 1950 (1950 ਦਾ 45) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਜਿਹੇ ਲੱਭਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਜਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

3 ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ, 'ਏਐਫਟੀ ਐਕਟ'

(ਬੀ) ਜੇ ਸਜ਼ਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਅਨਿਆਂਪੂਰਨ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ-

(i)ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਮੁਆਫ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;
(ii) ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;
(iii) ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਆਰਮੀ ਐਕਟ, 1950 (1950 ਦਾ 46) ਨੇਵੀ ਐਕਟ, 1957 (1957 ਦਾ 62) ਅਤੇ ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਐਕਟ, 1950 (1950 ਦਾ 45) ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਜਾਂ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(ਸੀ) ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈਃਬਸ਼ਰਤੇ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ;

(ਡੀ) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਪੈਰੋਲ 'ਤੇ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ;

(ਈ) ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;
(ਐੱਫ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਉਚਿਤ ਸਮਝੇ।

11. ਅਸੀਂ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਫਸਰ ਜੋ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਨਾਵਿਕ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ, ਉਹ ਨਾਵਿਕ ਦੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੀ ਹੱਦ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਸੀ। ਤਿੰਨਾਂ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਨਾਵਿਕ ਦੁਆਰਾ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਗਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਇਆ ਹੈ।

12. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਨਾਵਿਕ ਤੋਂ ਜਵਾਬੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਨਾਵਿਕ ਦੇ ਆਚਰਣ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

13. ਏ. ਐੱਫ. ਟੀ. ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਾਵਿਕ ਨੂੰ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਬਦਲ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਲਈ ਅਸੰਗਤ ਹੈ। ਏ. ਐੱਫ. ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 30 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਬਦਲਵੀਂ ਸਜ਼ਾ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਮਨਮਾਨਾ, ਤਰਕਹੀਣ ਜਾਂ ਮਨਘੜਤ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਨਜ਼ਰੀਆ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ

ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਮੰਜ਼ੂਰਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

14. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਹਾਲੀ ਤੱਕ ਕੋਈ ਵੀ ਪਿਛਲੀ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਉਹ ਤਨਖਾਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਗਣਨਾ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

ਕਲਪਨਾ ਕੇ. ਤ੍ਰਿਪਾਠੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler